

je primalac /adresat/ čiji je skladištar preuzeo robu i potvrdio prijem, obvezan platiti vozarinu vozaru /naknade/ navedenu u tovarnom listu u smislu čl. 13. cit. Konvencije.

Prema izloženom pravno je neodlučan sadržaj kupoprodajnih ugovora /i transportnih klauzula iz tih ugovora/ zaključenih između "Sljemena" Zagreb i "Napretka" iz Indije /prodaja/ i između "Napretka" iz Indije i "Veleža" iz Nevesinja /preprodaja/, na što se poziva žalba, jer se vozara-tužitelja ti ugovori /tj. njihov sadržaj/ ne tiču.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SRH

Prvostepena presuda br. IV-P-1242/68 od 16. I 1970.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Emilio Pallua i
dr Gjuro Vranešić

Prijevoz stvari vlakom - Špediter - Odgovornost zračnog vozača i špeditera - Zračni vozač odgovara primaocu, ako ga pravovremeno ne obavijesti o prispjeću robe, pa zbog toga roba bude predana sa zakašnjenjem - Forma obavijesti nije propisana, ali ako se izvrši telefonom, mora se na siguran način utvrditi kada i kome je obavijest data - Općenita tvrdnja vozačevih službenika da su telefonski obavijestili primaoceve ljude o prispjeću robe bez konkretnih navoda kada i kome je ta obavijest data, ne može služiti kao dokaz da je ona i izvršena - Vozač ne odgovara za štetu prouzrokovanu zakašnjenjem, ako mu primalac u propisanom roku ovu štetu nije protestirao - Špediter koji je ujedno i primalac odgovara svom komitentu, stvarnom primaocu robe, za štetu koju je vozač prouzrokovao svojim zakašnjenjem, ako u propisanom roku vozaču nije uložio protest i time komitentu onemogućio zahtjev za naknadu štete od vozača.

Tužitelj je naručio u inozemstvu robu koja mu je bila potrebna za popravak broda. Roba je predana na prijevoz zračnom vozaču, a primio ju je špediter, kojega je na to ovlastio tužitelj, kupac robe. Budući da je kupac robu primio sa zakašnjenjem, on tuži kao prvotuzženog špeditera i kao drugo tuženog vozača da mu nadoknađe štetu prouzrokovanu zakašnjenjem.

Nesporno je utvrđeno da je pošiljka predana nalogodavcu tuženog sa zakašnjenjem od dva dana.

Sporno je medju strankama da li je za odnosno zakašnjenje odgovoran prvotuženi ili drugotuženi ili oba podjednako, te da li za odnosno zakašnjenje u isporuci i štetu koja je uslijed toga nastala odgovaraju solidarno.

Prvo-tuženi ističe da drugotuženi kao vozar nije ispunio svoju dužnost da pravovremeno izvjesti tužitelja kao primaoca robe iz tovarnog lista o njenom prispijeću, pa ako postoji odgovornost za zakašnjenje u isporuci da je ona na strani drugotuženog kao vozara.

Drugotuženi takodjer je osporio tužbeni zahtjev, a napose njegovu osnovanost, ističući da nema njegove odgovornosti u smislu međunarodne konvencije za izjednačenje nekih pravila o Međunarodnom zračnom prijevozu /Varšavska pravila 1929./ a ukoliko bi i ta šteta postojala i eventualna odgovornost drugotuženog da je zahtjev tužiteljev neosnovan, jer mu u smislu odredaba Varšavskih pravila protest zbog zakašnjenja nije učinjen u propisanom roku od 14 dana, računajući od prijema robe. Propustom toga roka u smislu Varšavskih pravila tužitelj je prekludiran na tužbu, jer nije dokazao da je dao protest u zakonskom roku. Osim toga ističe da u uvjetima prijevoza rok prijevoza nije određen, pa s tog osnova nema ni njegove odgovornosti. Posebno je istakao da su njegovi organi i radnici sve poduzeli da se šteta izbjegne, pa stoga da zahtjev tužiteljev prema njemu nije osnovan.

Osporio je zahtjev tužiteljev u pogledu visine štete u cijelosti.

Sud je prvotuženog obvezao u smislu tužbenog zahtjeva, a protiv drugotuženog tužbu odbio iz slijedećih razloga:

Ispitujući odgovornost drugotuženog, a na temelju izvedenih dokaza, slijedi da u predmetnom slučaju radnici drugotuženog, za čije postupke i rad u smislu odredaba Varšavskih pravila čl. 20 odgovara drugotuženi nisu postupili na pravilan način, jer nisu u smislu odredaba istih pravila čl. 13. st. 2 i općih uvjeta IATA čl. 8. izvršili propisano i pravilno izvještavanje primaoca o prispijeću robe. Naime, u smislu čl. 13. st. 2 zračni vozar dužan je izvjestiti primaoca o prispijeću robe. Forma izvještaja doduše nije propisana, pa je izvještaj o prispijeću drugotuženi mogao dati i telefonom ako je to uobičajeno. Medjutim, kad se izvještaj o prispijeću daje telefonom potrebno je da onaj tko daje izvještaj na nesumnjiv način utvrdi kome je kada i u koje vrijeme dao taj izvještaj o prispijeću, da bi na taj način sačuvao dokaz da je stvarno takav izvještaj učinjen. Svjedoci drugotuženog doduše, tvrde, da su to učinili telefonom, ali u svom iskazu nisu naveli koga čina, u koliko sati, i komu su taj izvještaj dali, tj.

poimenice kom službeniku prvotuženog, a niti su svoj iskaz pred sudom dokazali službenim bilješkama o tom događaju koji bi, da je to doista na pravilan način učinjeno, morali imati.

S obzirom na to sud je poklonio u cijelosti vjeru svjedocima prvotuženog, da radnici drugotuženog u predmetnom slučaju nisu postupili na pravilan način, pa bi drugotuženi u smislu Varšavskih pravila odgovarao za štetu zbog zakašnjele isporuke, odnosno za štetu zbog nepravilnog davanja izvještaja o prispijeću.

Medjutim, prvotuženi kao primalac iz tovarnog lista nije tvrdio a niti dokazao u toku spora, a niti je to učinio tužitelj, da je povodom zakašnjenja o izvještaju o prispijeću podnio drugotuženom kao zračnom vozaču u propisanom roku protest u smislu čl. 26. konvencije. Naime, u smislu čl. 26. konvencije, tač. 2. u slučaju zakašnjenja protest treba da bude učinjen najkasnije za 14 dana, računajući od dana kad je roba bila stavljena na raspolaganje primaocu. Ovakav protest mora se učiniti s opaskom koja se upisuje na tovarni list, ili se daje u pismenom obliku. /čl. 26. st. 3/. U slučaju ako se protest u odredjenom roku ne podnese, tada primalac, odnosno imalac prava, ne može više podnijeti tužbu, osim u slučaju prevare od strane zračnog vozača /čl. 26 st. 4/. Prema tome znači da je primalac koji ne uloži protest prekludiran s tužbom za naknadu štete zbog propuštanja ulaganja protesta. S obzirom na to zahtjev tužiteljev prema drugotuženom nije osnovan.

Razmatrajući odgovornost prvotuženog iz činjenica kako su utvrđene u toku spora, u toku obavljanja svojih špediter-skih dužnosti od časa kad je prvotuženi primio obavijest da je pošiljka stigla te sve nadalje do preuzimanja pošiljke, prvotuženi je postupao kao uredan špediter, te mu s te strane ne bi mogao biti stavljen prigovor propuštanja dužne pažnje. Medjutim, prvotuženi, kao špediter, preuzimajući pošiljku od drugotuženog, propustio je poduzeti potrebne radnje da zaštiti interese svoga nalogodavca, time što u smislu čl. 26 Varšavskih pravila nije podnio pravovremeni protest, pa je time stavio svog nalogodavca u situaciju da nije mogao osnovano postaviti zahtjev za naknadu štete prema drugotuženom, te stoga je i odgovoran za štetu koja je tužitelju time nastala.

G. B.